

Opvangplan "olie-"vogels (1982)

Henk S. Zandstra,

*Regional Office Nature, Environment and Fauna, Province of Zeeland,
Landbouwcentrum, Westsingel 58, 4461 DM Goes, the Netherlands*

Doel van het 'Opvangplan "Olie-"vogels' is (1) het bevorderen van of zorgdragen voor deskundige opvang van olieslachtoffers, zowel de eerste opvang aan de kust als in asiels, (2) het vaststellen van de gevolgen van de olievervuiling voor de vogelstand en (3) het verzamelen van dode vogels voor wetenschappelijke informatie over populatie-opbouw, rui, conditie enzovoorts. Het werkgebied omvat de gehele Nederlandse kust, inclusief de Waddenzee, Eemsmonding en de Zeeuwse estuaria. De op één of andere wijze bij de opvang van olieslachtoffers betrokken

instanties zijn onder andere Rijkswaterstaat, Natuur-, Milieu- en Faunabeheer, Vogelbescherming, Staatsbosbeheer, vogelasiels, Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee, NZG/werkgroep Nederlands Stookolieslachtoffer-Onderzoek, vogelwerkgroepen, waterschappen en kustgemeenten. Op landelijk niveau wordt overwegend gecoördineerd en geïnformeerd, op regionaal niveau worden de acties uitgevoerd. In het najaar van 1987 is er voor Zeeland een opvangplan "Olievogels" gereed gekomen. Het behelst de opvang van vogels langs de Zeeuwse kust en in de Ooster- en Westerschelde. Het plan is opgesteld volgens de richtlijnen van het landelijke opvangplan. Als voorbeeld van het gebruik van dit plan de acties rondom de lozing van de ertscarrier MS Borcea, 5 - 17 januari 1988:

- 5 jan eerste melding van olievogels op de kust
 - 8 jan gerichte zoekactie levert 94 levende en 21 dode olieslachtoffers op, landelijk coördinator en Vogelbescherming ingelicht, Zeeuws opvangplan "Olievogels" in werking gesteld. Materiaal wordt uitgereikt (dozen, zakken, labels etc.), de pers is ingelicht.
 - 9 jan Alle regio's zijn die morgen met behulp van vierwiel aangedreven terreinwagens langs de gehele kust begonnen met een zoekactie. Levende vogels worden bewaard in pluimveedozen. Dode vogels worden bewaard in zakken met labels voorzien van vindplaats en datum. Transport naar asiels en/of opvangplaatsen wordt georganiseerd. Veel hulp wordt aangeboden door vrijwilligers, zowel van binnen de regio als uit andere delen van Nederland. Door de media wordt zeer veel informatie gevraagd en naar buiten gebracht.
 - 10 jan Veel loslopende honden op het strand. Verzoek aan de pers hier aandacht aan te besteden. Grootste stroom slachtoffers is voorbij.
 - 12 jan De vogelopvangcentra komen vol te zitten en diverse vogels worden overgebracht naar opvangcentra elders in het land.
 - 15 jan Met behulp van kunstlicht worden vogels gevangen en meegenomen.
 - 16 jan Veel mensen zijn bezig vogels te vangen. Waar de vogels te laten? Voor de volgende dag worden er veilingkisten voor opvang geregeld.
 - 17 jan Op de Brouwersdam zijn kisten geplaatst. De vogels worden echter meegenomen. Waarom en waarheen? Een auto gaat als vervanging hiervan rijden. 's Avonds wordt het opvangplan ingetrokken.
- Ondervonden knelpunten waren het ongelimiteerde gebruik van terreinauto's, de media, loslopende honden, meegenomen vogels en nachtelijke vogelvangst met behulp van kunstlicht.

Summary 'Emergency plan for oiled birds (1982)'

The 'Opvangplan "Olie"-vogels' (an emergency plan for the reception of oiled birds) aims to: (1) coordinate and promote of professional reception of oil victims during calamities, (2) asses the impact of oil incidents, (3) collect victims for research purposes. The emergency plan covers the complete Dutch coastline and includes participation of a wide range of governmental and non-governmental organizations.

Based on the national plan, the province of Zeeland completed its regional emergency plan late 1987, which was put to test during the oil incident caused by MV Borcea in January 1988.

Following the first report of oil victims on 5 January 1988, the regional emergency plan was activated on 8 January. Searches were organized, materials distributed and birds were transported to rehabilitation centres, also out of the province. On 17 January the emergency plan was de-activated. Some problems during this testcase were, the use of 4WD cars, contact with the press, loose dogs, removal of birds from temporary pens, and captures of birds with artificial light. ■

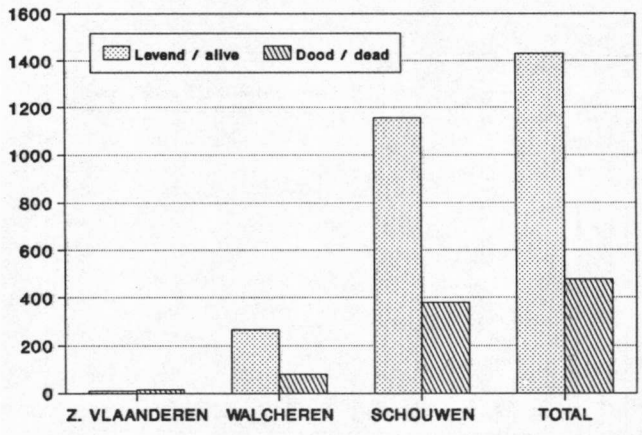

figure 1. Regional distribution in the number of casualties in the Borcea incident in Zeeland, 8-17 January 1988.

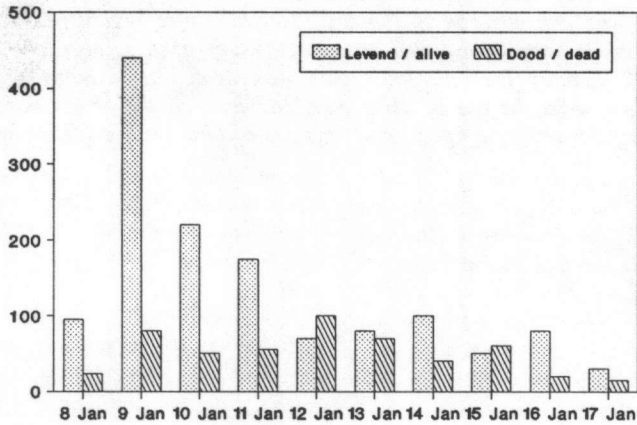

figure 2. Daily numbers of casualties in the Borcea incident in Zeeland, 8-17 January 1988.

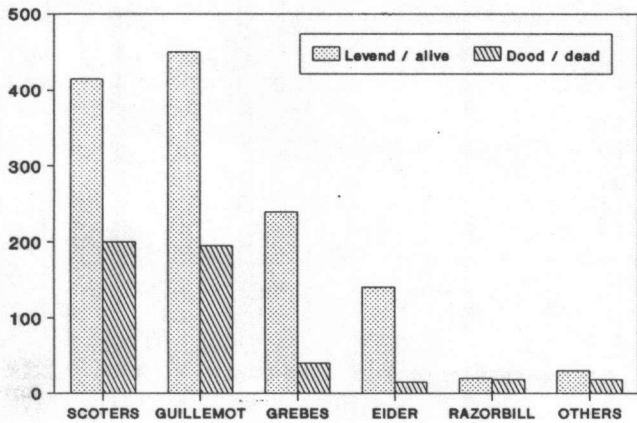

figure 3. Species composition of casualties in the Borcea incident in Zeeland, 8-17 January 1988.